

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. XI-1281 44 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4501

2020 m. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. kovo 17 d. sprendimą Nr. SV-S-1605 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. XI-1281 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4501 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu siūlomos nuostatos, kad neformaliojo švietimo mokyklas (biudžetines įstaigas), taip pat bendrojo ugdymo mokyklas (biudžetines įstaigas) ir profesinio mokymo įstaigas savivaldybės taryba reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko, tik gavusi mokyklos tarybos pritarimą, ribotų Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytus savivaldybės tarybos įgaliojimus formuoti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas teikiančių mokyklų tinklą, sudaryti sąlygas vaikų privalomajam švietimui vykdyti, taip pat įgaliojimus inicijuoti, kad būtų formuojamas gyventojų poreikius atitinkantis profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo teikėjų tinklas, savarankiškai formuojamas neformaliojo švietimo teikėjų tinklas. Toks siūlymas ribotų ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 6 straipsnio 4 ir 8 punktuose nustatytų savivaldybių savarankiškųjų funkcijų švietimo srityje įgyvendinimą, kurias savivaldybės atlieka pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio pirmoje dalyje (*inter alia* nurodytos savivaldybių mokymo ir auklėjimo įstaigos) ir 41 straipsnio antroje dalyje (*inter alia* nurodytos savivaldybių bendrojo lavinimo, profesinės bei aukštesniosios mokyklos) ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesams (Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

2. Įstatymo projektu teikiami pakeitimai nedera ir su Konstitucijos 121 straipsnio pirmoje dalyje įtvirtinta savivaldybės kompetencija sudaryti ir tvirtinti savo biudžetą bei galimybe efektyviai naudoti savo biudžeto lėšas. Švietimo įstatymo 28 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad savivaldybės privalo turėti optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų tinklą, užtikrinantį asmenų ugdymąsi ir jų teisę mokytis valstybine kalba. Savivaldybės mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra įpareigota skirti ūkio lėšas savo nustatyta tvarka mokyklos veiklai užtikrinti (Švietimo įstatymo 67 straipsnio 3 dalis).

3. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu siūlomos nuostatos neatitinka Švietimo įstatymo 60 straipsnio 2 dalyje mokyklos savivaldos institucijoms nustatytos kompetencijos. Pagal Švietimo įstatymo 60 straipsnio 2 dalį mokyklos savivaldos institucijos kolegialiai svarsto mokyklos veiklos ir finansavimo klausimus ir pagal kompetenciją, apibrėžtą mokyklos įstatuose, priima sprendimus, daro įtaką vadovo priimamiems sprendimams, atlieka visuomeninę mokyklos valdymo priežiūrą. Mokyklos taryba yra aukščiausioji mokyklos savivaldos institucija, sudaryta iš mokinių, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vietos bendruomenės atstovų (Švietimo įstatymo 60 straipsnio 3 dalis), tačiau jai negalėtų būti suteikiami įgaliojimai, galintys apriboti savivaldybių tarybų teisę

reorganizuoti, likviduoti ar pertvarkyti Įstatymo projekte nurodytas mokyklas ir tokiu būdu riboti išimtinę konstitucinę savivaldybių tarybų kompetenciją.

4. Švietimo įstatymo 28 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad kuriant savivaldybių mokyklų tinklą teisės aktų nustatyta tvarka turi būti konsultuojamasi su gyventojais ar jų grupėmis, kad būtų apgintas viešasis interesas. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 7 straipsnis taip pat numato konsultavimąsi su visuomene, kad būtų užtikrintas teisėkūros atvirumas, skaidrumas, sužinoma visuomenės nuomonė apie teisinio reguliavimo problemas ir jų sprendimo būdus bei visuomenė turėtų galimybę daryti įtaką teisės akto projekto turiniui, geriau įvertinti numatomo ir galiojančio teisinio reguliavimo teigiamas ir neigiamas pasekmes, jo įgyvendinimo sąnaudas. Be to, Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnyje nustatyta, kad savivaldybės tarybos komitetų, kurie sudaromi savivaldybės tarybai teikiamiems klausimams preliminariai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, darbe patarimojo balso teise gali dalyvauti visuomenės atstovai. Taigi įgyvendinant šių įstatymų nuostatas savivaldybėse (jų institucijose) turi būti laikomasi minėtų reikalavimų, konsultuojamasi su mokyklų bendruomenėmis dėl neformaliojo švietimo mokyklų (biudžetinių įstaigų), bendrojo ugdymo mokyklų (biudžetinių įstaigų) ir profesinio mokymo įstaigų (viešųjų įstaigų) reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo ir vadovaujamosi skaidrumo principu – mokyklų bendruomenėms priimami sprendimai turi būti vieši, aiškūs ir suprantami. Mokyklos tarybai, kaip ir kitiems gyventojams ar jų grupėms, įstatymais suteikiama teisė kiekvienu konkrečiu atveju pateikti savo nuomonę dėl mokyklų reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras